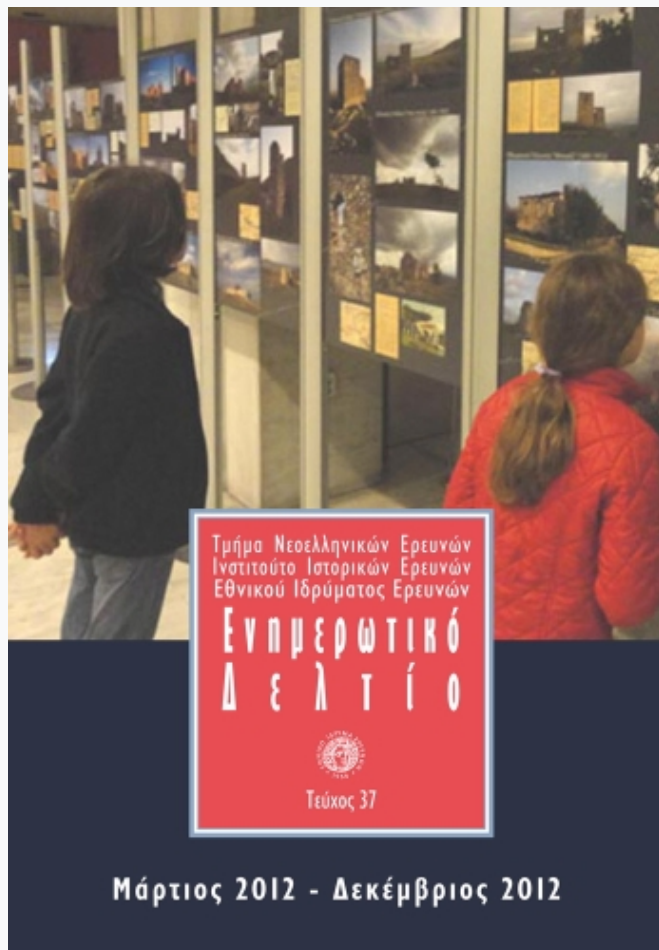

Ενημερωτικό Δελτίο

Τόμ. 37 (2012)

Εκδοτικά αποτελέσματα της συμμετοχής του ΚΝΕ σε Ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα

doi: [10.12681/news.14](https://doi.org/10.12681/news.14)

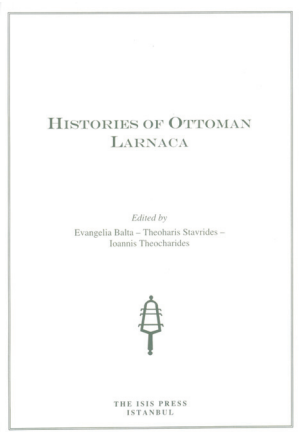
Βιβλιογραφική αναφορά:

Εκδοτικά αποτελέσματα της συμμετοχής του ΚΝΕ σε Ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα. (2013). *Ενημερωτικό Δελτίο*, 37, 13–17. <https://doi.org/10.12681/news.14>

ΕΚΔΟΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΟΥ ΚΝΕ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Histories of Ottoman Larnaca,

**Edited by Evangelia Balta – Theoharis Stavrides – Ioannis Theocharides,
Istanbul, The Isis Press, 2012, 438 σελ.**

Ο τόμος περιλαμβάνει 17 πρωτότυπες εργασίες που βασίστηκαν σε ποικίλο αρχειακό υλικό σχετικό με την ιστορία της Λάρνακας, κατά την οθωμανική περίοδο, από την κατάκτηση του νησιού (1571) έως την αγγλοκρατία (1878). Η έρευνα κάλυψε τα οθωμανικά αρχεία της Ισταμπούλ, της Σόφιας, της Κύπρου, τα βενετικά αρχεία, τα προξενικά αρχεία του Παρισιού, της Νάντης και της Κύπρου, όπως και τα ελληνικά αρχεία της Μεγαλονήσου. Οι μελέτες εξετάζουν την οικιστική και δημογραφική εικόνα του πόλης και του καζά της Τούτζλας (Λάρνακας), τις οικονομικές δραστηριότητες των κατοίκων της και των ξένων υπηκόων που διαχειρίζονταν το εμπόριο του νησιού, αφού η Σκάλα (το λιμάνι της Λάρνακας) ήταν η

σημαντικότερη είσοδος και η έξοδος του διαμετακομιστικού εμπορίου της Κύπρου με τα λοιπά λιμάνια της λεκάνης της Ανατολικής Μεσογείου.

Ο τόμος είναι προϊόν συνεργασίας του Προγράμματος Οθωμανικών Σπουδών του Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών/ΕΙΕ με το Τμήμα Τουρκικών και Μεσανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου της Κύπρου. Η χρηματοδότηση του προγράμματος καλύφθηκε από το Εσωτερικό Πρόγραμμα "Ottoman Larnaca" του Πανεπιστημίου της Κύπρου.

Τα περιεχόμενα του τόμου:

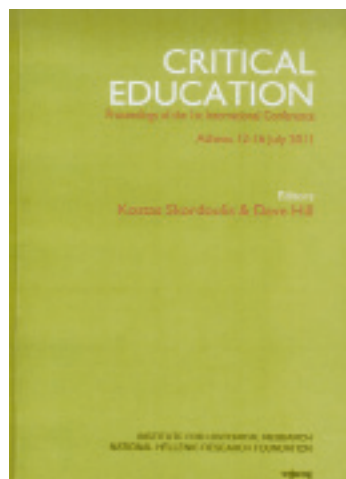
Preface (9-10)

M. Akif Erdoğru, *The Nahiye of Tuzla at the end of the XVIth Century* (11-24) ♦ Vera Costantini, *From Greek Village to Levantine City : The Transformation of Larnaca under Ottoman Rule* (25-32) ♦ Ιωάννης Θεοχαρίδης, *Πληθυσμιακά στοιχεία της Λάρνακας επί τουρκοκρατίας (1571-1878)* (33-41) ♦ Anna Pouradier Duteil – Loizidou, *La communauté française de Larnaca au cours de la première décennie du*

XVIIIème siècle (43-54) ♦ Κωστής Κοκκινόφτας, *Η ίδρυση του πρώτου ελληνορθόδοξου σχολείου στη Λάρνακα (1733)* (55-68) ♦ Georges Koutzakiotis, *Franc-maçonnerie, sociabilité et politique à Larnaca au début du XIXe siècle* (69-80) ♦ Theoharis Stavrides, *The Port of Larnaca in the Napoleonic Wars: An Eastern Mediterranean Maritime Hub in the Age of Sail (1810-1814)* (81-112) ♦ Κυπριανός Δ. Λούης, *Οι οικονομικές δραστηριότητες του εμπόρου και διοικητικού παράγοντα της Λάρνακας Γεωργάκη Μαρκαντωνίδη (1817-1839)* (113-138) ♦ Evangelia Balta - Filiz Yaşar - Elif Bayraktar, *The Nüfus Register of the kaza of Tuzla (Larnaca) in 1831* (139-244) ♦ Mesut Ayar, *Ottoman Larnaca in the Age of Reforms: A Study of the Temettuat Register (1833)* (245-266) ♦ Mehmet Demiryürek, *Merchants and Artisans in Tuzla in the First Half of the Nineteenth Century* (267-307) ♦ Haydar Çoruh, *XIX. Yüzyılın İkinci Yarısında Kıbrıs'ta Bir Kent: Tuzla (Larnaka)* (308-346) ♦ Mesut Ayar, *XIX. Yüzyılın İkinci Yarısında Tuzla (Larnaka): Ticaret, Ticaret Mahkemesi ve Konsolosluklar* (347-380) ♦ Michalis N. Michael, *The Archive of the United States' Consulate in Ottoman Larnaca: A Preliminary Report* (381-395) ♦ Raif İvecan, *Tanzimat'ın İlanından Kıbrıs'ta İngiliz İdaresinin Tesisine Kadar Tuzla Memlehası* (397-418) ♦ Tom Sinclair, *The Muslim Monuments of Larnaca* (419-432) ♦ Harid Fedai, *Larnaka Bir Ta'mir Bir Târih* (433-438).

Kostas Skordoulis – Dave Hill, (επιμ.), *Critical Education. Proceedings of the 1st International Conference, Athens 12-16 July 2011, Institute of Historical Research / National Hellenic Research Foundation – νήσος, Athens 2012.*

Ο τόμος αυτός συγκροτείται από ανακοινώσεις στο 1ο Διεθνές Συνέδριο για την Κριτική Εκπαίδευση, που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, 12-16 Ιουλίου 2011. Το συνέδριο συνδιοργανώθηκε από το Πρόγραμμα HePHeSTUS και το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθήνας. Διοργανωτές του συνεδρίου ήταν ο καθ. Dave Hill από το Middlesex University, UK, ο καθηγητής Peter McLaren, από το UCLA, USA, και ο συνεργάτης του Προγράμματος Ιστορίας και Φιλοσοφίας των Επιστημών και της Τεχνολογίας καθηγητής Κώστας Σκορδούλης, από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθήνας.

Η βασική συζήτηση στόχευσε στο να αναδείξει τη σημασία της κριτικής εκπαίδευσης στις σύγχρονες συνθήκες και τις σχέσεις της με την πολιτική, την εκπαίδευση,

τους διδάσκοντες και φοιτητές/μαθητές όπως και με τα ριζοσπαστικά κινήματα. Το σημαντικό είναι ότι για πρώτη φορά διοργανώθηκε ένα διεθνές συνέδριο με αυτό το θέμα, και μια πλειάδα συμμετεχόντων από διαφορετικές χώρες είχαν την ευκαιρία να παρουσιάσουν το ερευνητικό τους έργο. Αυτός ο προβληματισμός, όπως συζητήθηκε και στις 5 ημέρες του συνεδρίου από διάφορες σκοπιές, αποτυπώνεται στον συγκεκριμένο τόμο, μέσα από τις 34 εργασίες ερευνητών από διαφορετικές χώρες και ποικίλες ειδικότητες.

Vincent Jullien – Efthymios Nicolaidis – Michel Blay (επιμ.),
Europe et sciences modernes. Histoire d'un engendrement mutuel,
Peter Lang, Berne 2012.

Το διεθνές συνέδριο "Europe and Modern Sciences: History of a Mutual Constitution", που πραγματοποιήθηκε στη Νάντη, στις 7-9 Φεβρουαρίου 2011, ήταν αποτέλεσμα συνεργασίας μεταξύ του Προγράμματος Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Διδακτικής των Επιστημών και της Τεχνολογίας (INE/EIE - ΠΤΔΕ/ΕΚΠΑ) και του Centre Atlantique de Philosophie του Πανεπιστημίου της Νάντης (Γαλλία). Το συνέδριο ήταν το πρώτο βήμα της συνεργασίας των δύο ομάδων στο ζήτημα της συγκρότησης της Ευρώπης και των επιστημών. Το βασικό ζήτημα προς συζήτηση ήταν το πώς η Ευρώπη παρήγαγε τη σύγχρονη επιστήμη και πώς ακριβώς η νέα επιστήμη συγκρότησε την Ευρώπη. Το Συνέδριο υποστηρίχτηκε από το Πρό-

γραμμα HePHaESTUS, το Πανεπιστήμιο της Νάντης (Maison des Sciences de l'Homme) και τον Δήμο Νάντης.

Στον τόμο, έπειτα από μια εκτενή εισαγωγή στον προβληματισμό αναφορικά με την αμφίδρομη σχέση Ευρώπης και επιστημών από τους συνεργάτες του Προγράμματος Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Διδακτικής των Επιστημών και της Τεχνολογίας Vincent Jullien, Michel Blay και τον Ευθύμιο Νικολαΐδη, διευθυντή Ερευνών ΙΙΕ/ΕΙΕ, περιλαμβάνονται μια σειρά εργασίες που προσεγγίζουν το υπό διερεύνηση ζήτημα από πολλαπλές και διαφορετικές σκοπιές: Jean Celeyrette, "La notion de communauté scientifique aux XIIIe et XVIe siècles" ♦ Matthieu Husson, "Théories et pratiques de l'usage de l'arithmétique et de la géométrie en optique, astronomie et musique au début du XIVe siècle" ♦ Cyrille Michon, "Les condamnations de 1277 et la naissance de la science moderne. Perspectives cavalières sur la thèse

de Duhem" ♦ Efthymios Nicoláidis, "Byzance et les sciences perse, latine et juive (14e-15e s.)" ♦ Michela Malpangotto, "Vienne, Rome, Nuremberg: Regio-montanus et l'humanisme" ♦ Jean Dhombres, "Quel fut le sens d'une unité intellectuelle contre le dogmatisme dans l'Europe de la révolution scientifique?" ♦ Eberhard Knobloch, "La discussion des critères du progrès scientifique chez Bacon et Kepler" ♦ H. Floris Cohen, "La révolution scientifique, un concept repensé" ♦ Michel Blay, "Penser avec l'infini: l'ouverture" ♦ Anastasios Brenner, "La transformation des valeurs scientifiques au XVIIe s." ♦ Frédéric Le Blay, "Descartes contre Aristote: l'autre querelle des Anciens et des Modernes" ♦ Vincent Jullien, "Une assemblée européenne, le groupe Mersenne" ♦ Antonella Romano, "Jésuites et science moderne, les voies européennes et non européennes d'un engendrement conflictuel" ♦ Frédérique Aït-Touati, "Les relations de la France et de l'Angleterre dans l'Europe savante du XVIIe siècle: échanges, correspondances, concurrences" ♦ Christophe Brun, "Configuration géographique 'européenne' et dynamique d'innovation: sur l'hypothèse d'un engendrement mutuel depuis Strabon" ♦ Constantine D. Skordoulis, "Marxism, history of science and the emergence of postclassical physics theories".

Gianna Katsiampoura – Annette Vogt (επιμ.), *Gender Studies and Science: Problems, Tasks, Perspectives*, Nissos/NHRF, Athens 2012

Η έρευνα σχετικά με τα θέματα "Γυναίκες και επιστήμες" και "Κοινωνικό φύλο και επιστήμες" καλύπτει μια σειρά από επιστημονικά πεδία, όπως ιστορία, κοινωνιολογία, φιλοσοφία, ψυχολογία, μαθηματικά, φυσικές επιστήμες, τεχνολογία, ιατρική κ.λπ. Μέσα από αυτές τις διαφορετικές προσεγγίσεις και τις διαφορετικές μεθόδους, η έρευνα των σπουδών φύλου ανανεώνεται και παρέχει νέα ερευνητικά πεδία. Ωστόσο, στο ζήτημα των έμφυλων προσδιορισμών στον τομέα των φυσικών επιστημών οι εξεργασίες ελλείπουν. Ο χώρος των φυσικών επιστημών, όσον αφορά είτε την έρευνα είτε τη διδασκαλία, συγκεντρώνει ελάχιστο ενδιαφέρον μέχρι στιγμής στην Ελλάδα – και όχι μόνο. Δεν παύει ωστόσο να αποτελεί, ως ένας από τους περισσότερο έμφυλα προσδιοριζό-

μενους χώρους, ένα από τα προνομιακά πεδία μελέτης των έμφυλων διαφορών.

Με αυτά τα δεδομένα, μπορούν σήμερα να διατυπωθούν μια σειρά σχετικά

ερωτήματα και να αναζητηθούν κατευθύνσεις έρευνας. Το πρώτο αφορά τη μεθοδολογία, σε σχέση με την ιστορία των επιστημών. Η ιστορία των επιστημών έχει να προσφέρει πολλά στην ερμηνεία της σχέσης φύλου και επιστήμης, με στόχο την ανατροπή της δεδομένης κατάστασης (τόσο όσον αφορά το φύλο όσο και τις επιστήμες καθ' αυτές, σε επιστημολογικό και μεθοδολογικό πλαίσιο). Η ανάδειξη και η μελέτη των έμφυλων διακρίσεων στο χώρο αυτό δεν στοχεύει απλώς σε μια μεγαλύτερη "γυναικεία" συμμετοχή αλλά και στην επαναδιαπραγμάτευση του χαρακτήρα της ίδιας της επιστήμης και των θεσμικών αποτυπώσεών της. Ένα ανοικτό πεδίο είναι το πώς οι μεθοδολογίες των δύο τομέων, των σπουδών φύλου και της ιστορίας των επιστημών, θα μπορούσαν να επηρεάσουν η μία την άλλη, οδηγώντας σε πληρέστερες επεξεργασίες.

Δεύτερο ζήτημα είναι η μελέτη και η αναθεώρηση των πηγών υπό το πρίσμα της ανάδειξης των έμφυλων διαφορών. Η μελέτη αυτή, εκτός από την ανάδειξη των "αόρατων" γυναικών, μπορεί να αναδείξει τις αιτίες και τους μηχανισμούς που τις κατέστησαν αόρατες (έμφυλους, ταξικούς, φυλετικούς κ.ο.κ.).

Ο τόμος *Gender Studies and Science: Problems, Tasks, Perspectives*, με επιμέλεια των Annette Vogt, από το Max Planck Institute του Βερολίνου, και Γιάννας Κατσιαμπούρα, από το Πρόγραμμα Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Διδακτικής των Επιστημών και της Τεχνολογίας του ΙΙΕ/ΕΙΕ, έχει ως στόχο να αναδείξει ακριβώς τη σχέση φύλου και επιστημών, μέσα από τους προβληματισμούς που διατυπώνονται τα τελευταία χρόνια. Τα κείμενα που συγκροτούν τον τόμο προσεγγίζουν το καθένα από μια διαφορετική σκοπιά το ζήτημα, με αποτέλεσμα το σύνολο να προσφέρει μια όσο το δυνατόν σφαιρικότερη εικόνα του σύγχρονου προβληματισμού. Μετά από μια σύντομη "Εισαγωγή" των Γιάννας Κατσιαμπούρα – Annette Vogt, ακολουθούν τα κείμενα των Anna Chronaki, "Disrupting 'Development' as the Quality/Equity Discourse: Cyborgs and Subalterns in School Technoscience" ♦ Anne-Sophie Godfroy, "Why usual assumptions should be questioned" ♦ Gianna Katsiampoura, "Gender, Ecology and History of Science" ♦ Maria Rentetzi, "Gender, Science and Politics: Queen Frederika and Nuclear Research in Post-war Greece" ♦ Martina Schlunder, "Femaleness as regular pathology? Menstrual calendars as instruments for regulating the irregularities of 'female nature'" ♦ Tzvetz Sofronieva, "The Radium Institute, the Cavendish Laboratory and the emergence of atomic physics in Bulgaria" ♦ Olga Valkova, "The Conquest of Science: Women and Science in Russia, 1860-1940" ♦ Annette Vogt, "From Sofia Kovalevskaja to Dorothy Hodgkin – Women in Science in Europe".

